

יום ה', ז' בטבת תשס"ד (01 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בתכנון הדף של אתמול, היה לי מבחר קטן של נושאים, אך העדפתי להעלות 'דפקה' את האירוע של **תחום המושב** משום כמה וכמה סיבות, על-אף שהוא קשור יותר לתאריך של ה' בטבת מאשר ל- ו', [התאריך של אתמול]. יש כאן שאלה של השקפת-עולם:

נתחיל עם סיפור קטן... שתי משפחות שגרו באותו בניין בירושלים - האחת עלתה מארה"ב לפני שנים רבות, השניה הגיעה עם העליה הגדולה מרוסיה לפני כ- 12 שנה. בין שתי הנשים, שהן מורות לאנגלית, נוצרה ידידות קרובה, ויום אחד באחת השיחות ביניהן, שואלת העולה הוותיקה את העולה החדשה, "האם את יודעת מה ההבדל בינינו?" "תגידי לי", עונה השניה. "הסבא שלי היגר לארה"ב לפני כ- 100 שנה, והסבא שלך נשאר ברוסיה!"

המונח "תחום המושב" אולי מיוחד לרוסיה הצארית לאחר סיפוח חלקים מפולין, אך מאז ומתמיד היהודים מצאו את עצמם בקצה החברה שבה הם התגוררו, או ממנה הם נסו או גורשו. לא תמיד היו בגטאות, אך תמיד היהודי היה 'מוקצה'. **בכל מקום, כמובן, חוץ מבארצו**. הדבר מופיע אף בפרשת השבוע שלנו, פר' "ויגש", בה יהודה מתעמת עם יוסף על גורלו של אחיהם הקטן, של בנימין, ובה יעקב אבינו יורד עם כל בני ביתו למצרים, לגלות הראשונה. יוסף מדריך את אחיו בזו הלשון: "והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם? ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך, מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו..." ולמה? מה החשיבות בתשובתם לפרעה? "בעבור תִּשְׁבוּ בארץ גושן כי תועבת מצרים כל רועה צאן." [בראשית מ"ו 33] רצה יוסף שמשפחת יעקב אביו על כל ענפיה תִּשְׁבּוּ בנפרד ב"תחום מושב" משלהם. בעיניו של יוסף, היה הדבר חיובי. זו, כיוון שזה היה לבחירתנו.

לפני כמה שנים, בלילה זה שבין 31 בדצמבר לבין האחד בינואר, נהגתי בסיוור ניידת של **משמר אזרחי**. בשכונה, בה הרוב הוא ממוצא רוסי, ראיתי לתדהמתי עץ אשוח בסלון של אחד הבתים. אחרי סיבוב בשכונה\בתחום, הבאתי את הניידת חזרה לאותו בית. כאשר עמדתי שם, יצא אדם מהבית, ושאלתי אותו, "מה פשר העץ הזה אצלך בבית?" "איזה עץ?" הוא שואל. הצבעתי על העץ. "זה לא אצלי", הוא מתגונן, "זה אצל השכן!" לא שמת לב, הבתים היו דו-משפחתיים, ובאמת היה העץ אצל שכנו. אז הוא שואל אותי, "מה זה מפריע לך? כל העולם חוגג הלילה סילבסטר [ימח שמו וזכרו!], רק אתם לא!" הסברתי לו שיש תרבויות שונות בעולם, והתרבות היהודית לא צמחה בתחום מושב אי-שם בחו"ל אלא כאן בארץ. והיא חשובה ל...יהודים! ובשביל היהודים, ראש השנה בא כמה חודשים לפני-כן.

מחרתיים, בשבת קודש, ט' בטבת, בע"ה אני מציין - וחוגג - תאריך אישי חשוב לי ביותר. 'תאריך מעבר' זה, הוא היום שבו אתחיל להיות, ולחיות, יותר ימים בארצנו הקדושה מאשר חייתי בארץ המוצא שלי, בקנדה. כשם ש- 49 הימים שבין חג הפסח לבין חג השבועות באו לטהר את בני ישראל מ- 49 שערי הטומאה שחוו בגלות מצרים, כך אני מרגיש שתקופה ראשונית זו בארץ באה 'לטהר' אותי מקליפות תרבות הגויים שהכרתי

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבבת שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16²⁶

צאת השבת (ב"ש): 17²⁵

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', ז' בטבת תשס"ד (01 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בחז"ל. יהי רצון שנמשיך לגדול ולבנות ביחד לחיזוק לא רק את הזהות הישראלית שלנו אלא גם את הזהות היהודית שלי ושלנו.

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16²⁶

צאת השבת (ב"ש): 17²⁵

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.